

Oulun yliopiston lausunto sosiaali- ja terveys- alan korkeakoulutuksen kehittäminen -hankkeen loppuraportin esityksistä (SOTEKO)

Viite: asianumero VN/8566/2021

Ohessa Oulun yliopiston lausunto, joka on valmisteltu Oulun yliopiston lääketieteellisessä tiedekunnassa.

Rehtori

Jouko Niinimäki

Hallintojohtaja

Essi Kiuru

Oulun yliopisto

PL 8000

90014 Oulun yliopisto

[oulu.yliopisto @ oulu.fi](mailto:oulu.yliopisto@oulu.fi)

Puh 0294 480 000

Fax 08 344 064

www.oulu.fi

LIITE
Oulun yliopiston lausunto

Yleiset huomiot loppuraportista

Loppuraportissa tuodaan kattavasti esille SOTE-ammattilaisten (ensisijaisesti hoitohenkilöstö ja terveystieteet; lääkärikoulutusta sivutaan vähäisessä määrin) koulutukseen ja työelämään liittyviä haasteita ja kehityskohteita.

Näkemyksenne koskien ehdotuksia sosiaalialan siirtymien sujuvoittamiseksi korkeakoulusektorien välillä (ehdotukset 1-6)

Ei huomautettavaa.

Mitä sosiaalialan siirtymiä koskevien ehdotusten toimeenpanossa tulisi huomioida? Miten edustamanne organisaatio voi tukea ehdotuksia?

Ei huomautettavaa.

Näkemyksenne koskien ehdotuksia terveysalan koulutuksen siirtymien sujuvoittamiseksi korkeakoulusektorien välillä (ehdotukset 7-11)

Kannatamme hanketyöryhmä ehdotusta, jossa yliopistot valitsevat soveltuvan alemman korkeakoulututkinnon tai ammattikorkeakoulututkinnon suorittaneet hakijat suorittamaan suoraan maisteritutkintoa.

Mitä terveysalan siirtymiä koskevien ehdotusten toimeenpanossa tulisi huomioida? Miten edustamanne organisaatio voi tukea ehdotuksia?

Oulun yliopiston osalta hoitotieteen ja terveystieteiden sekä terveystieteiden opettajan tutkinto-ohjelmissa on jo siirrytty hanketyöryhmän ehdotamiin valintoihin kolme vuotta sitten. Opiskelijat valitaan suoraan maisteriohjelmiin aiemman sosiaali- ja terveysalan amk tai kandidaatin tutkinnon perusteella ja täydentäviä opintoja hakijalta edellytetä. Kandidaatin tutkinto-ohjelmaan opiskelijat valitaan seuraavasti: alan opintojen perusteella 10 %, todistusvallinnalla 55 % ja valintakoevalinnalla 35 %.

Näkemyksenne ehdotuksista kaksoistutkintojen kehittämiseksi (ehdotukset 12-13)

Ei huomautettavaa.

Mitä kaksoistutkintoja koskevien ehdotusten toimeenpanossa tulisi huomioida? Miten edustamanne organisaatio voi tukea ehdotuksia?

Ei huomautettavaa.

Näkemyksenne korkeakoulujen sosiaali- ja terveysalan vetovoimaa ja harjoittelua koskevista ehdotuksista (ehdotukset 14-35)

SOTE-alan veto- ja pitovoima on kärsinyt viime vuosien aikana ”inflaatiota” lukuun ottamatta lääketieteen, hammaslääketieteen ja terveystieteen aloja, jotka ovat edelleen hakupainealoja. Sen sijaan erikoislääkäriskoulutuksessa on osalla erikoisaloista (mukaan lukien psykiatria) heikko vetovoima ja siten työvoimapula. Työnkuvien ja palvelujärjestelmän toimintojen kehittäminen on erityisen tärkeää näillä aloilla. Tähän olisi hyvä sisältyä sisältyä kattava alakohtainen jatkuvan oppimisen koulutustarjonta. Esille nostettu TKI- toiminnan mahdollistaminen sekä innovaatioajattelun edistäminen voivat potentiaalisesti tukea alalle hakeutumista ja pysymistä myös

julkisen sektorin palveluksessa. Asianmukainen johtamisosaaminen on olennainen tekijä alan houkuttelevuudella ja työssä viihtymiselle.

Mitä vetovoimaa ja harjoittelua koskevien ehdotusten toimeenpanossa tulisi huomioida? Miten edustamanne organisaatio voi tukea ehdotuksia?

Terveystieteet: alan veto- ja pitovoimaa voidaan lisätä suunnittelemalla ja toteuttamalla harjoittelut yhteistyössä työelämän edustajien kanssa. Lääketieteessä kaikki kliinisen vaiheen opetus, opintojaksojen sisäiset harjoittelut sekä varsinainen harjoittelu on jo kokonaisuudessaan integroitu osaksi palvelujärjestelmän toimintaa. Harjoitteluja tulee tarkastella myös alueellisena veto- ja pitovoimatekijänä tulevaisuuden työvoiman näkökulmasta. Harjoittelujen toteutukseen tulee sekä koulutus- että palvelujärjestelmän sitoutua ja luoda yhtenäiset käytännöt esim. ohjauksen ja tavoitteellisuuden osalta.

Johtamisopinnot sisältyvät sekä terveystieteiden koulutukseen että lääketieteen perus- ja erikoistumiskoulutukseen jo nykyisissä tutkintokoulutuksissa. TKI-toiminnan tai muiden yhtenäisten kokonaisuuksien lisääminen opetussuunnitelmiin sellaisenaan esim. erillisinä opintokokonaisuuksina on lääketieteessä haasteellista johtuen alan laajuudesta ja opetussuunnitelman täyteydestä. Vaihtoehtoina on integroida ko. uudet elementit jo olemassa olevaan opetukseen tai luoda valinnaisia opintojaksoja.

Näkemyksenne jatkuvaa oppimista koskevista ehdotuksista (ehdotukset 36-42)

SOTE-alan ammatit edellyttävät elinikäistä oppimista. Osa tästä tapahtuu työn kautta ja esille nostettu työelämään integroitu TKI-toiminta sekä innovaatioajattelu tukevat tätä. Oleellista on tämän lisäksi SOTE-henkilöstön jatkuva oppiminen kattavan jatko- ja täydennyskoulutustarjonnan kautta. Tarkastelun laajentaminen hyvinvointialuetta laajemmaksi kokonaisuudeksi YTA-alueelle sekä valtakunnan tasolle on keskeistä. Myös meneillään olevien valtakunnallisten jatkuvaa oppimista edistävien hankkeiden huomiointi ja potentiaalinen hyödyntäminen on tärkeää (mm. Digivisio 2030).

Mitä jatkuvaa oppimista koskevien ehdotusten toimeenpanossa tulisi huomioida? Miten edustamanne organisaatio voi tukea ehdotuksia?

Jatkuva oppiminen ja työpaikkakoulutus on jo laajalti integroitu mm. lääketieteessä osaksi työelämää. Valtakunnallinen koulutustarjonta on laajaa erikoisalayhdistysten sekä muiden toimijoiden kautta. Tarvelähtöisen skaalautuvan koulutustarjonnan laajentaminen ja opinnollistaminen (opintopisteytys) on kuitenkin edelleen tarpeellista, mukaan lukien ajasta ja paikasta riippumattomat toteutukset.

Näkemyksenne mielenterveyspalvelujen osaamistarpeisiin vastaavan koulutuksen kehittämisestä (ehdotukset 43-50)

Ehdotettu mahdollinen hoidon painopisteen siirtäminen alkuvaiheen matalan kynnyksen peruspalveluihin edellyttää SOTE-henkilöstön koulutuksen kehittämisen lisäksi ennen kaikkea riittävää resursointia. Riittävä resursointi on ensisijaista myös työn laadun turvaamisessa. Asian tarkastelu on tärkeää tehdä ammattiryhmittäin, mutta tässä tulee huomioida myös moniammatillisuuden merkitys ja korostuminen mielenterveysongelmien hoidossa.

Ehdotuksessa tuodaan esille kansanterveyden ja psykiatrian osuuden riittävyys lääketieteen perusopetuksessa. Nämä tieteenalat ja lääketieteen erikoisalajat ovat perinteisesti keskeisiä opintokokonaisuuksia lääketieteen liseniaatin tutkinnossa Suomessa.

Mitä mielenterveyspalvelujen osaamistarpeisiin vastaavan koulutuksen kehittämistä koskevien ehdotusten toimeenpanossa tulisi huomoida? Miten edustamanne organisaatio voi tukea ehdotuksia?

Lääketieteen liseniaatin tutkinto sisältää 360 opintopistettä. Tutkinto-ohjelmaan sisältyy perustieteiden lisäksi valtaosa 50:stä lääketieteen erikoisalasta. Lähtökohtaisesti kaikki opetus pohjautuu valtakunnallisesti laadittuihin alakohtaisiin ydinainesanalyysseihin sekä kansallisiin valmistuvan lääkärin osaamistavoitteisiin. Huomioitavaa on se, että lisättäessä jonkin erikoisalan tai osaamisalueen painoarvoa on väistämättä vähennettävä jonkin toisen osa-alueen painoarvoa. Tämä voi johtaa osaamisvajeeseen toisella lääketieteen alueella. Tarvittaessa esim. kyseessä olevaa mielenterveyspalveluihin liittyvää osaamista voitaisiin lisätä luomalla aihealueeseen sopivia tarvelähtöisesti skaalautuvia valinnaisia tai avoimesti (SOTE-ammattilaisille) tarjolla olevia opintojaksoja. Tämä voisi tukea myös moniammatillisen yhteistyön kehittämistä. Tällaisen kurssitarjonnan luominen, ylläpito ja muu hallinnointi edellyttää kuitenkin asianmukaista resursointia.

Erikoislääkärikoulutusta ja sen kehittämistä ohjaa ja koordinoi STM:n koordinaatiojaosto sekä sen ohjauksessa toimivat valtakunnallinen ja paikalliset toimielimet. Tähän sisältyy myös koulutustarvearvio, joka on viimeksi päivitetty keväällä 2023.

Näkemyksenne sote-uudistusten edellyttämiä osaamistarpeita koskevista ehdotuksista (ehdotukset 51-54 ja luku 7)

Moniammatillisuuden vahvistaminen ja korkeakoulujen välisen yhteistyön lisääminen voivat merkittävästi edistää työelämän osaamistarpeiden täyttämistä ja tarkoituksenmukaisten toimintamallien kehittämistä.

Oulussa 15.6.2023

Oulun yliopiston lääketieteellinen tiedekunta

Tämä dokumentti on allekirjoitettu sähköisesti UniOulu Sign-järjestelmällä
This document has been electronically signed using UniOulu Sign

Päiväys / Date: 21.06.2023 15:57:58 (UTC +0300)

Oulun yliopisto
Essi Kiuru

Organisaation varmentama (UniOulu käyttäjätunnus)
Certified by organization (UniOulu user account)
Certified by organization

Päiväys / Date: 22.06.2023 10:42:16 (UTC +0300)

Oulun yliopisto
Jouko Niinimäki

Organisaation varmentama (UniOulu käyttäjätunnus)
Certified by organization (UniOulu user account)
Certified by organization